

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΜΑΪΟΥ 2016 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Περίληψη

Ο συγγραφέας πραγματεύεται την αξία της φιλίας για τον ανθρώπινο βίο. Καταρχάς, τονίζεται η αναγνώριση που είχε ανέκαθεν η φιλία στον κόσμο. Ορίζεται το περιεχόμενό της ως μια μορφή αμοιβαίας συμπάθειας, κάτι βέβαια που δε χαρακτηρίζει την επαφή μας με τα άψυχα. Με αφορμή την τριμερή διάκριση της φιλίας, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, επισημαίνονται οι παράγοντες χρησιμότητα και απόλαυση ως λόγοι ανάπτυξής της με κριτήριο το όφελος, είτε υλικό είτε ψυχικό. Έπειτα, προστίθεται η τρίτη εκδοχή της φιλίας που σχετίζεται με την ανώτερη ποιότητα του ανθρώπου, την «αρετή», η οποία συνεπάγεται ακατάλυτες φιλίες. Επιλογικά, σημειώνεται ότι ο φίλος είναι αρωγός του ανθρώπου στον αγώνα της ζωής του προσφέροντας υγιή νουθεσία και κριτική στα προβλήματά του.

B. 1.

- α. Λ
- β. Σ
- γ. Σ
- δ. Σ
- ε. Λ

B.2 α)

- Διαιρέση (δίνονται τα τρία είδη φιλικών σχέσεων - Διαιρετέα έννοια: οι φιλικές σχέσεις
Διαιρετική βάση: σκοπός φιλικών σχέσεων
Μέλη διαιρέσης: «διά το χρήσιμον», «δι' ηδονήν», «διά το αγαθόν»
- Αιτιολόγηση («..επειδή, δηλαδή, είμαι εγώ αυτός.. αλλά επειδή κάτι άλλο.. συναναστροφής»)
- Παραδείγματα («για τις υποθέσεις, τις ανάγκες .. / είναι διασκεδαστικός, έξυπνος..)

β)

άλλωστε: προσθήκη
δηλαδή: επεξήγηση
όταν: χρονική σχέση

λοιπόν: συμπέρασμα

B. 3.α.

Εγκωμίασαν: επαίνεσαν, επιβράβευσαν, εξύμνησαν, εκθείασαν

Ευχαρίστηση: ευαρέσκεια, ηδονή, χαρά

Συναναστροφής: συγχρωτισμού, συντροφιάς, επικοινωνίας, παρέας

Ακατάλυτη: ακατανίκητη, άφθαρτη, αναλλοίωτη

Φθείρεται: αλλοιώνεται, εκφυλίζεται, καταστρέφεται

β.

οικεία: αλλότρια, ξένα, εχθρικά, άγνωστα, ανοίκεια

επιδέξιος: αδέξιος, ανίκανος

ωφέλεια: ζημία, βλάβη

αξία: απαξία, ασημαντότητα

αυστηρό: επιεική, ελαστικό

B. 4. α)

«διά το χρήσιμον»: αυτούσια λόγια αυθεντίας

«αγαπά»: ειρωνεία

(υλικό ή ηθικό): επεξήγηση/διευκρίνιση/ πρόσθετη πληροφορία

β)

β' ενικό: αμεσότητα, ζωντάνια, παραστατικότητα

αίσθηση διαλόγου-προφορικήτητα

διευκολύνει την επικοινωνία συγγραφέα-αναγνώστη

α' πληθυντικό: καθολικότητα/ συλλογικότητα/οικειότητα

Γ.

Z1: Γνωρίσματα της αληθινής φιλίας

- *Η φιλία απευθύνεται σε ανθρώπους που εκτιμούν και σέβονται την ανθρώπινη οντότητα.*
- *Απουσία ιδιοτέλειας και υστεροβουλίας. Δεν κάνουμε κάποιον φίλο για το «χρήσιμο» και το «ηδύ», όπως αναφέρει ο Αριστοτέλης, αλλά για αυτό που είναι πραγματικά.*
- *Η ειλικρίνεια και η κατανόηση αποτελούν βασικά χαρακτηριστικά της φιλίας. Αντίθετα, το ψέμα και η υποκρισία αλλοιώνουν το νόημα και υπονομεύουν την αξία της.*
- *Ο πραγματικός φίλος αφοσιώνεται στο φίλο του, είναι αρωγός του στις δύσκολες στιγμές, εκδηλώνει «έμπρακτα» τα συναισθήματά του.*
- *Η φιλία υφίσταται διαρκή δοκιμασία και εξελίσσεται ανάλογα με τους εκφραστές της. Δοκιμάζεται στην φθοροποιό δύναμη του χρόνου και αποδεικνύει την αντοχή της.*
- *Υπάρχει αμοιβαιότητα συναισθημάτων και ολόπλευρη συμπαράσταση του ενός προς τον άλλο.*

- Ανοχή, συνέπεια, αυθορμητισμός, ταπεινότητα, καταδεκτικότητα, πνεύμα θυσίας και προσφοράς, σταθερότητα κ.ά.

Z2. Ευεργετικός ρόλος των κοινωνικών δικτύων στη δημιουργία σχέσεων φιλίας:

- Επικοινωνία μεταξύ ανθρώπων η οποία δεν έχει τους παραδοσιακούς περιορισμούς του τόπου και του χρόνου.
- Ικανοποιεί την ανάγκη για κοινωνικοποίηση του ανθρώπου.
- Ενισχύει την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση του ατόμου μέσα από την επαφή με τους άλλους ανθρώπους.
- Διευκολύνει την επαφή με φίλους από το παρελθόν με τους οποίους έχουμε χαθεί. Διευρύνουμε τον κύκλο των γνωριμιών μας.
- Δίνει τη δυνατότητα επαφής σε ανθρώπους που μοιράζονται κοινά ενδιαφέροντα, ταλέντα, ανησυχίες κ.α.
- Επαφή με άτομα από άλλες χώρες → καλλιέργεια πνεύματος ανεκτικότητας , γνωριμία με άλλους πολιτισμούς → άρση προκαταλήψεων , στερεοτύπων → προϋπόθεση για τη δημιουργία φιλικών σχέσεων

Αρνητικός ρόλος:

- Παραχαράσσει την έννοια της αληθινής φιλίας, εφόσον ο χρήστης βρίσκεται να διαθέτει μία πληθώρα «φίλων» οι οποίοι όμως, στην καλύτερη των περιπτώσεων, δεν είναι παρά απλοί γνώριμοι.
- Δεν υπάρχει καμία εξασφάλιση για την αλήθεια των στοιχείων που προβάλλει ο κάθε χρήστης → σχέσεις που στηρίζονται στο ψεύδος και την υποκρισία (είτε με τα ψεύτικα προφίλ, είτε με τη δημιουργία μιας εικόνας για τον εαυτό μας, όπως θέλουμε οι άλλοι να μας βλέπουν → αλλοτρίωση από τον εαυτό μας, διάσταση «είναι», «φαίνεσθαι»)
- Αποτρέπει την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία , επειδή δίνει την ψευδαίσθηση στο άτομο ότι διαρκώς περιβάλλεται από φίλους → αποξένωση από τον κοινωνικό περίγυρο
- Εθισμός στην εικονική πραγματικότητα-«ψηφιακή» φιλία
- Χρησιμοθηρική βάση της φιλίας , καθώς περιμένουμε την ανταπόδοση μέσω των « like»
- Παθητικοποιεί προσφέροντας τη φενάκη της αλληλεπίδρασης.
- Ενισχύει το ναρκισσισμό και την εγωπάθεια εφόσον το άτομο νομίζει ότι ασχολούνται όλοι με αυτό. Επιδίωξη της δημοφιλίας και της αυτοεπιβεβαίωσης. Άλλωστε η λέξη «ακόλουθος» είναι πια διαδεδομένη στα κοινωνικά δίκτυα έχοντας αντικαταστήσει τη λέξη «φίλος».